

द्यते R. 4, 37, 28. Spr. (II) 6619. न कश्चिद्वतराणां संख्यां ज्ञानाति ते भु-
वि WEBER, KRISHNĀG. 291. संख्यया परिवर्जिताः unzählig PĀNĪT. II, 62.
परित्यक्ताः dass. ebend. (eig. 63). तं पुत्रिणाम् — समारोपपद्यसंख्याम्
so v. a. ganz vornan stellen RAGH. 18, 29. संवत्सरसंख्य n. cop. comp. P.
7, 3, 15. ग्रामं Anzahl HALĀJ. 2, 129. षट् 128. सत्संख्य KIR. 5, 34. षष्टि
Comm. zu TS. PRĀT. 1, 1. चतुः zu 23, 16. am Ende eines adj. comp. nach
einem Zahlworte: सत्संख्य MBH. 1, 3132. शतं MĀR. P. 101, 4. BHĀG. P.
3, 11, 20. शतार्धं VARĀH. BRH. S. 54, 84. दशार्धं MBH. 1, 7052. अनेकं
KIR. 5, 34. कतिपयं PĀNĪT. 156, 6. — c) so v. a. नामन्, शब्द Zahl-
wort TS. PRĀT. 16, 25. VS. PRĀT. 5, 15. ÇĀNT. 2, 5. P. 1, 1, 23. 2, 1, 10.
19. 50. 52. 2, 2, 25. 5, 1, 22. 2, 4, 17. 43. 6, 2, 35. 163. 3, 47. 7, 3, 15.
AK. 2, 9, 83. 3, 6, 2, 24. 8, 43. Comm. zu AV. PRĀT. 4, 27. — d) der gram-
matische Numerus Schol. zu P. 1, 2, 52, VĀrti. 2. — e) Berechnung
d. h. genaue Erwägung des pro und contra: दोषाणां च गुणानां च प्र-
माणं प्रविभागतः । कंचिदर्थमभिप्रेत्य सा संख्येत्युपधार्यताम् ॥ MBH. 12,
11934. 2, 2086. = विचारणा, विचार AK. 1, 1, 4, 11. TRIK. H. 1373. H.
an. MED. = मेधा u. s. w. HALĀJ. 2, 179. Vgl. noch HALL in der Einl.
zu SĪKĀJAPR. S. 2. fgg. — e) = आख्या Benennung, Name: द्वापरं R.
7, 74, 23. 25. am Ende eines adj. comp. 24. — f) eine best. höhē Zahl
bei den Buddhisten MĒL. asiat. 4, 641. — 4) n. Schlacht, Kampf AK.
2, 8, 2, 72. TRIK. H. 796. H. an. MED. HALĀJ. 2, 298. nur im loc.
संख्ये NĀIGH. 2, 17. BHĀG. 1, 47. MBH. 3, 12125. 15710. 4, 1401. 13, 6814.
14, 385. R. 3, 54, 28. 6, 72, 2. RĪĀA-TAR. 5, 149. — Vgl. असंख्य, गो,
निः, शतं, कुलसंख्या, यथासंख्यम्, यथासंख्येन (auch Comm. zu TS.
PRĀT. 2, 19. 10, 105), सांख्य, सांख्यायन.

संख्यक am Ende eines adj. comp. von संख्या Zahl, Anzahl; Zahl-
wort: लक्षं HIT. ed. JOHNS. 2438. अष्टाविंशतिं SĪH. D. 50, 11. साश-
तिशतं VOP. 8, 1. रसं (रस = sechs) ÇRUT. 29. रात्रात्ताः प्रागसंख्याकाः
AK. 3, 6, 2, 12. Vgl. संख्याक (लक्षसंख्यक ist लक्षसंख्य adj. + क, लक्ष-
संख्याक ist unmittelbar aus लक्ष + संख्या entstanden).

संख्याक dass. am Ende eines adj. comp.: सप्ततिं HARIV. 15203. KĪ-
LIOP. in Ind. St. 9, 16. KĀTH. 18, 130. 50, 185. 82, 38.

संख्याङ्कबिन्दु m. das Zeichen der Null Spr. (II) 1371.

संख्यात 1) adj. s. u. ख्या mit सम्. Das Wort ist auch BHĀG. P. 6, 14,
3 und bei PAT. zu P. 3, 4, 41 (vgl. संख्यातानामनुदेशः VS. PRĀT. 1, 143)
als adj. aufzufassen. समसंख्याताः an der ersten Stelle bedeutet die-
selbe Anzahl bildend; dieselbe Bed. hat das einfache संख्यात an der
zweiten Stelle. — 2) m. pl. N. pr. eines Volkes VARĀH. BRH. S. 14, 2.
— 3) f. आ (sc. प्रकृतिका) eine Art von Räthseln, wobei gezählt wird,
KĀVYD. 3, 101.

संख्यातर (von ख्या mit सम्) nom. sg. Uebersähler; s. गो. Aufzäh-
ler: कपिलस्तत्रसंख्याता BHĀG. P. 3, 25, 1. तत्रानां संख्याता गणकः सांख्य-
प्रवर्तक इत्यर्थः Comm.

संख्यातिग (संख्या + अतिग) adj. unzählbar, unzählig: संपदः Spr. (II)
2578. KĀTH. 44, 186.

संख्यान (von ख्या mit सम्) n. 1) das Erscheinen, zum Vorschein Kom-
men: सर्वगुणं adj. BHĀG. P. 5, 17, 17. — 2) das Zählen, Zählung, Auf-
zählung ĀÇV. ÇA. 4, 2, 13. 8, 13. KĀTH. 36, 2. LĪTJ. 6, 1, 5. TS. PRĀT. 1, 48.

VII. Theil.

Comm. su 59. Dhātup. 35, 3. M. 8, 400. MBu. 1, 514. 516. 3, 2814. 2833.
4, 67. Suçr. 1, 337, 10. गुणं BHĀG. 18, 19. BHĀG. P. 3, 24, 10. 8, 16, 30. 10, 90,
12. 11, 16, 39. 22, 23. Ind. St. 8, 426. Verz. d. Oxf. H. 8, a, 30. KĀÇ. zu P. 5, 4,
17. — 3) das Ausmessen, Berechnung: सम्बुद्धीपस्य HARIV. 11430. MĀR.
P. 49, 40. कालं MBu. 12, 10012. — 4) MBu. 14, 1905 schlechte Lesart
für संख्यान, welches NILAK. erwähnt.

संख्यानामन् n. Zahlwort Nir. 4, 6.

संख्यापद n. dass. VS. PRĀT. 5, 27, v. 1.

संख्यामङ्गलप्रस्थि m. die Glück verheltende Cerimonie der Knüpfung
eines der Zahl der abgelaufenen Lebensjahre entsprechenden Knotens
in einer Schnur UTTAR. 39, 3 (52, 17).

संख्यायोग m. eine Constellation, bei der es darauf ankommt, in wie
vielen Häusern ein Planet steht: संख्यायोगाः स्युः सप्त सप्तर्त्तसंख्यैरिकाया-
यात् VARĀH. BRH. 12, 10.

संख्यालिपि f. eine best. Schriftart (etwa mit Zahlzeichen) LALIT. ed.
Calc. 143, 20.

संख्यावत् (von संख्या) adj. 1) gezählt, ein bestimmtes Maass habend;
= संख्यायुक्त MED. t. 226. fg. = मित H. an. 3, 307. — 2) klug AK. 2,
7, 5. H. 342. H. an. MED. HALĀJ. 2, 178. रणाङ्गणे कृतात्तामः संख्यावांश्च
सदोऽङ्गिरे KĀÇH. 82, 8 (nach AUFRECHT). Verz. d. Oxf. H. 200, a, No.
475, Z. 9. VOP. S. 176.

संख्याविधान n. das Anstellen einer Berechnung VARĀH. BRH. S. 12, 14.

संख्यावृत्तिकर (संख्या-आवृत्ति + 1. कर) adj. die Wiederholung des
Zählens bewirkend so v. a. schwer zu zählen, überaus zahlreich: कबन्धा-
नि समुत्स्युः सुबहूनि समत्ततः । तस्मिन्विमर्दे योधानां ऽकराणि च ॥
HARIV. 5097. fg. लक्षस्य वधे एककबन्धसमुत्थानम् अत्र तु संख्यायाः आ-
वृत्तिः (so, im Text der lith. Ausg. aber ऽवृत्ति) कबन्धसंख्यैव कर्तुं न
शक्या इत्यर्थः NILAK.

संख्याशब्द m. Zahlwort Schol. zu H. 872.

संख्याशम् (von संख्या) adv. अ in unzählbarer Menge BHĀG. P. 3, 12, 16.

संख्येय (von ख्या mit सम्) adj. was gezählt wird, was der Zahl nach
bestimmt wird oder bestimmt werden kann, zählbar P. 2, 2, 25. 5, 4, 73.
AK. 2, 9, 83. H. 872. KUSUM. 57, 10. SĪH. D. 255. — Vgl. अ (adj. auch
MBH. 3, 2861. 4, 910. 12, 6938. BHĀG. P. 7, 4, 36).

1. सङ्ग (von सङ्ग m. am Ende eines adj. comp. f. आ. 1) das Hängen-
bleiben, Stockung; das Haften an; das Anstreifen, Berührung, Contact:
परस्परप्राप्तिमात्रं सङ्गः SARVADARÇANAS. 40, 17. अग्निं Suçr. 1, 250, 17.
गर्भं 368, 19. 2, 91, 18. मूत्रं 1, 370, 21. यावत्पयनसङ्गः स्यात् so dass die
Achse nicht daran hängen bleibt KĀTH. 26, 3. TS. 6, 3, 2, 4 (vgl. ÇAT. Br. 3,
6, 2, 11). संपर्यासनसादनसङ्गाः (eines Wagens) VARĀH. BRH. S. 46, 9. गो-
लाङ्गलयोः 63. eines Pfeils RAGH. 2, 42. नो रत्नानि (चेतो कर्त्ति) विना-
ङ्गनाङ्गसङ्गात् Spr. (II) 5706. विरङ्गसङ्गहीनाः (Bäume) R. 5, 16, 19. चूले
द्विरेफमाला सविशेषसङ्गा KUMĀRAS. 1, 27. कीटो ऽपि सुमनःसङ्गादरोक्-
ति सतां शिरः Spr. (II) 1782. अङ्गं Berührung Dhātup. 87, 16. BHĀG.
P. 3, 23, 10. 4, 9, 48. कृततुक्त्विक्कापासारं Spr. (II) 3801. रथ्याम्बु ज्ञाङ्ग-
वीसङ्गाच्चिदेशरपि वन्द्यते 4764. MĀLATI. 170, 8. तत्पानं तोयसङ्गान् so
v. a. er verliess das Wasser HARIV. 8436. गुणसङ्गाः so v. a. die an Einem
haftenden Vorzüge R. 5, 27, 32. असङ्गेन ohne anzustreifen, ohne zu be-